

ترور اندیشه

رویش اندیشه ۲

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور : ترور اندیشه: بررسی علل و ریشه‌های ترور شهید مطهری / نویسنده اندیشکده برهان.
 مشخصات نشر : تهران: دیدمان، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۴۹ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 فروست : رویش اندیشه؛ ۷.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۱۱-۲۹-۸

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

عنوان دیگر : بررسی علل و ریشه‌های ترور شهید مطهری

موضوع : مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸ -- نقد و تفسیر.

موضوع : Mortahari, Mortaza, ۱۹۲۱ - ۱۹۷۹ -- Crucism and interpretation.

موضوع : مطهری، مرتضی، ۱۲۹۹ - ۱۳۵۸ -- ترور

موضوع : Mortahari, Mortaza, ۱۹۲۱ - ۱۹۷۹ -- Assassination

موضوع : گروه فرقان

موضوع : حزب‌های سیاسی -- ایران

موضوع : Political parties -- Iran

شناسه افزوده : اندیشکده برهان

رده‌بندی کنگره : ۷/م۶/۲۱۳۱۷/BP۲۴۳

رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۹۹۸

شماره کتاب‌شناسی ملی : ۵۴۵۸۵۷۴

عنوان:	ترور اندیشه
نویسنده:	اندیشکده برهان
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۱۱-۲۹-۸
نشر:	دیدمان
تاریخ انتشار:	۱۳۹۸
نوبت چاپ:	اول
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۱۵۰۰۰ تومان

پل مازا نزهت‌گزاران کرج مارمیر
 www.BORHAN.ir

انتشارات دیدمان

www.DidemanBook.ir | www.BORHAN.ir | info@borhan.ir

تهران، چهارراه شهید لویسانی، خیابان بوستان، کوچه نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۴

تلفن: ۰۲۱-۲۶۱۵۳۲۹۱ // پیامک: ۱۰۰۰۰۲۸۷

کلیه حقوق این اثر متعلق به «اندیشکده برهان» است و هرگونه نقل معنایی از آن صرفاً با ذکر منبع مجاز است.

فهرست

۷	پیشگفتار.....
۹	مقدمه.....
۱۱	فرضیه‌های ترور.....
۱۲	فرضیه اول: کشمکش ایدئولوژیک گروه فرقان با شهید مطهری ..
۱۶	کنشگری فرهنگی علامه مطهری.....
۱۶	روایحی باعلی شریعتی.....
۲۰	بیل با سازمان مجاهدین خلق ایران.....
۲۳	تأثیرات با ترسک فرقان.....
۲۷	بررسی مقدمه کتاب «علل گرایش به مادی‌گری».....
۳۶	فرضیه دوم (خاستگاه‌ها، شکل‌گیری ایدئولوژی گروه فرقان) ...
۳۶	۱. افکار علی شریعتی.....
۴۱	۲. افکار سازمان مجاهدین خلق.....
۴۳	۳. افکار موسوی خوینی.....
۴۶	۴. سازمان اطلاعات آمریکا.....
۴۹	کتاب‌نامه.....

پیشگفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهٰنٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا
ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای شما از جانب پروردگارتان برهانی آمده
است. و ما نوری را بر شما فرستادیم.
(نساء-۱۰۴)

سپاس خداوندی را که شر را به برهان حقانیت وجود ذی‌جود
آخرین فرستاده‌اش را بر روشنی بخشید. سلام الله مجید هدایت کرد
و ملت شریف ایران را با هدیه الهی انقلاب اسلامی و حیات در
ذیل نعمت ولایت در مسیر رشد و تعالی قرار داد.

انقلاب اسلامی، نعمت بی‌بدیلی است. همین ملت ایران شد
تا مسیر تمدن‌سازی اسلامی و الگو شدن برای جهان بشریت را
پیماید و البته در این طریق راه ناپیموده هنوز زیاد است. نیازمند
گام‌هایی استوار و خردورزانه هستیم. اندیشکده برهانی که متشکل
از جمعی از فرزندان انقلاب اسلامی است، کانونی است فعلاً بر
زمینه تبیین گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی. تلاش این مؤسسه
اندیشه‌محور بر این است که با تکیه بر سرمایه و استعداد معرفتی -
علمی نیروهای فرهیخته جریان انقلابی و ارزشی، به تبیین گفتمان
انقلاب کمک کرده، در مسیر تربیت نیروهای فکری تراز انقلاب
اسلامی و یا به تعبیری «مؤمن اندیشه‌ورز جهادی» بکوشد.

در همین راستا متناسب با نیاز اقشار گوناگون، اقدام به تولید

محتوای فکری و مطالعاتی شده و مجموعه کتاب‌های «رویش اندیشه» با هدف تأمین منابع مطالعاتی جوانان و نوجوانان دانشجوی و دانش‌آموز تهیه و منتشر گردیده است.

کتاب حاضر از سری کتاب‌های «رویش اندیشه» به قلم پژوهشگر محترم، جناب آقای مهدی جمشیدی است که به بررسی خاستگاه‌ها و علل ترور آیت‌الله شهید مرتضی مطهری می‌پردازد. امید است این اثر، گامی هرچند کوچک اما مؤثر در آشنایی هرچه بیشتر با افکار این اندیشمند بزرگ برداشته باشد و همچنین به شناخت دقیق‌تر جریان‌ات منافع در سال‌های آغازین انقلاب و نیز جریان‌ات نفاق کنونی بیانجامد.

همچنین لازم است از زحمات آقای مهدی برهانیان و سایر همکاران که ما را در تهیه این کتاب یاری نمودند، تشکر بجای آوریم.

محمدجواد اخوان

مدیر اندیشکده برهان

مقدمه

در حالی که تقریباً سه ماه از پیروزی انقلاب اسلامی ایران گذشته بود، در تاریخ ۱۲ اردیبهشت سال ۱۳۵۸، گروه شبه مارکسیستی «فتن» با ترور آیت‌الله علامه مرتضی مطهری دست زد. به این ترتیب بر آن‌ها شکیبا نظام سیاسی جدید، «مغز متفکر» انقلاب اسلامی از سحنه حذف گردید و انقلاب برای همیشه از نعمت و فرصت حضور بی‌این‌ایشان محروم ماند.

بلافاصله پس از شهادت شهید مطهری، به دستور امام خمینی(ره)، یک تیم امنیتی به مطالعه ترور ایشان پرداخت و توانست به عوامل این ترور دست یابد. از آن هنگام تاکنون، حدود سه دهه می‌گذرد و بحث‌های متعددی درباره علل این ترور و ماهیت گروه فرقان صورت گرفته است.

این نوشتار به دنبال یافتن پاسخ دو پرسش اساسی در این زمینه است:

اول اینکه گروه فرقان به چه دلیل یا دلایلی دست به ترور شهید مطهری زد؟ به بیان دیگر، ترور علامه مطهری برخاسته از چه زمینه‌هایی بوده است؟

مورد دیگر درباره ایدئولوژی گروه فرقان است. ایدئولوژی این گروه که محرک و برانگیزاننده آن‌ها به سوی ترور علامه مطهری بود، چه خاستگاهی داشت؟ و چه کسانی در تکوین و تولید آن، نقش مستقیم یا غیرمستقیم ایفا کردند؟